

Primorski dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo
Cena 90 lir
Leto XXVII. Št. 189 (7977)
TRST, nedelja, 15. avgusta 1971

KLJUB NAPETOSTI BOLJ MIREN POLOŽAJ V SEV. IRSKI

ZADNJA KOLONIJA

Med petkovo tiskovno konferenco v središču obleganega Belfasta je voditelj oboroženega upora proti britanski nadvladi izjavil, da irska republikanska armada ne bo mogla izbojevati zmage nad britansko vojsko, da pa bo lahko vodila še dolgo mestno gverilo proti okupacijskim četam. Izjava je zanimiva zato, ker kaže, da se celo organizacija vojaškega značaja, kakršna je IRA, zaveda neke osnovne resnice: da namreč krize v Ulstru ni mogoče rešiti z vojaškimi in policijskimi ukrepi, je najmanj pa s ponovno uvedbo zloglasnih koncentracijskih taborišč, ki nikakor ne gredo v čast britanski zibelki demokracije in o katerih je človeštvo upalo, da so dokončno izginili leta 1945.

Zal pa kaže, da se te resnice še vedno ne zavedajo, ali nemožejo zavedati v Londonu, kjer že petdeset let krojijo ušodo šestim pokrajinam Severne Irske. Po razkosanju otoka leta 1921 je bila glavna skrb Angležev, da ustvarijo tak režim, ki jim ne bo povzročal preglavic, ampak bo zvesto kralj londonskim politikom. Zaradi tega je bilo nujno za tretjo avtonomistično težnje tistega dela prebivalstva, ki je želel, da bi otok postal suverena država z eno samo avtonomno vlado. Še takrat pa so se odločili za najslabšo metodo: katoliško manjšino so v celoti podredili protestantski prebivalstvu, in to z negatijo najbolj osnovnih demokratičnih pravic ter z uvedbo strahotnega volilnega zavora, ki je legalizirala zatiranje. Katoličane so potisnili v peko in obsodili na gospodarsko in politično hiranje. Protestantsko vodstvo pa so se tesarje navezali na londonsko "leadership" z metodami, ki so jih Angleži imeli priliko preizkusiti za časa britanskega imperija. Dejansko je upravičena trditev, da je na ta način Severna Irska postala "zadnja Britanska kolonija".

Nov izbruh krize v Ulstru polni 1969 je bil ob taki politiki nezgiben. Širok del severnoirskega prebivalstva, katerega skupni imenovalec je bil — bolj kot skupna vera — petdesetletno zatiranje, se je vzdiglo zoper izkoriščanje, zoper nizke plače, zoper brezposelnost, zoper politično in gospodarsko diskriminacijo. London pa je še enkrat zgrešeno reagiral in poslal "zračno" v Ulster nekaj stotin britanskih vojakov. Danes je vojakov nekaj več kot dvajset tisoč, upor pa je čedalje bolj močan.

Ena od posledic kratkovidne londonske politike (pa naj so bili na oblasti konservativci ali laburisti) je bila tudi povečanje med katoliškimi masami na severu Irske republikanske armade, ki so predvsem v zadnjih tednih prebili obroč lojalnosti. Tudi med katoličani se namreč vedno bolj razporejuje prepričanje, da je izhod iz sedanjega položaja s satanjskega jarma, oziroma v priključitvi šestih severnih pokrajin Irski republik. To je že važni politični premik v katoliški manjšini, ki je še pred dvema letoma sprejela "valov" in zaščitnik pred protestantskim nasiljem, danes pa vidi v njih le okupacijsko silo, nosilko kolonialistične politike.

V sedanjem položaju pa je lahko reči, če je združitev celotnega otoka pod vladno v Dublinu zares najboljša rešitev, nemožejo postati manjšina, se se ne bodo mogli z vsemi silami upirati, saj se pri tem približujejo stališčem, ki jih zagovarja ekstremistični hujšak Paisley. Za sedaj je jasno samo, da je londonska vlada na napačni poti. Zavrnitev predloga mirobnosti predsednika Irske republikanske konference pa žal kaže, da bi mislila Velika Britanija spremeniti politiko, prej ali slej pa se bo to moralo muno zgoditi.

T. M.

SAMO REDKI INCIDENTI V ULSTRSKIH MESTIH

Oborožen spopad na meji z Irsko republiko - Bernadette Devlin zahtevala odstop vlad v Belfastu in Dublinu

BELFAST, 14. — Prvič v tem tednu je noč potekla povsem mirno v Belfastu, v jutranjih urah pa je prišlo samo do sporadičnih incidentov med britanskimi četami, ki so odstranjevale barikade, in ostrostranci. Do incidentov je prišlo tudi v Antrimu, kjer je bomba eksplodirala v nekem baru ter na lažji način ranila štiri osebe, in v Enniskillenu, kjer se se demonstranti spoprijeli s policijo ter zažgali nekaj avtomobilov.

Najhujši oborožen spopad pa so zabeležili preteklo noč na meji z Irsko republiko med britansko partizansko armado. Po britanski verziji je skupina skušala prekoriniti mejo v bližini državne ceste, ki povezuje Belfast z Dublinom. Ko so zagledali vojske, so gverilci zbežali, patrulja pa je streljala za njimi. Vojski so preprečili, da so od tri do šest mož ranili. Ob prvem svitu so pregledali celotno področje, vendar ni so gverilci pustili nobenega sledu. Severnoirska katoliška poslanka Bernadette Devlin se je danes v Dublinu udeležila javnega shoda, pri katerem je bil navzoč tudi poveljnik irske republikanske armade Cathal Goulding. Čeprav je ta vojaška organizacija prepovedana tudi v Irski republik, Mladost poslanka je v svojem govoru zahtevala odstop ne samo vlade v Belfastu, pač pa tudi dublinske.

Delegacija Irske republike pri OZN je izročila generalnemu sekretarju svetovne organizacije besedilo izjave, ki jo je sinoči dal ministrski predsednik Jack Lynch. Kot je bilo pričakovati, pa ni Irska republika zahtevala od OZN, da sproži korake za rešitev ulstrske krize.

Kmalu pogajanja med obema Korejama

Pravstavniki Rdečega križa obeh držav se bodo pogovarjali o vprašanju družin, ki jih je meja ločila

TOKIO, 14. — Severna Koreja je pristala na predlog južnokorejskega Rdečega križa, da bi začeli pogajanja o vprašanju družin, ki jih je ločila meja med obema Korejama. Prvo srečanje med delegacijama Rdečega križa obeh držav bo 20. avgusta v Panmunjomu. Predlog o začetku pogajanj za združitev korejskih družin je sprožil južnokorejski Rdeči križ šele pred večeršnjim. Severna Koreja pa je pozitivno odgovorila že danes zjutraj ter dala nekaj protipredlogov. Tako so iz Pjongjanga med drugim predlagali, naj bi bil sedež pogovorov v Panmunjomu.

PO VČERAŠNJEM SKLEPU IZ BRUSLJA

Poveljstvo NATO bodo premestili v Neapelj

Nadaljujejo se pogajanja med malteško in britansko vlado

LONDON, 14. — Po včerajšnji vesti NATO, da bodo umaknili vojaško poveljstvo z Malte, danes odgovoril londonski krog pravijo, da ta sklep ne bi smel imeti resnih posledic za pogajanja, ki se še vedno vršijo med Malto in Veliko Britanijo. Očitno pa gre za pritisk strani NATO na novo vlado Malte, da bi znižala svoje zahteve glede odškodnine za vojaška oporišča.

V Neaplju so novinarji skušali izvedeti, kam in kako bodo premestili pomorsko poveljstvo NATO, ki je bilo že v Neaplju in od koder so ga premestili na Malto 1952. leta. Vsi uradi pa so bili zaprti in bodo zaprti do ponedeljka, tako da ni bilo mogoče ničesar izvedeti. NATO ima na Malto poveljstvo in center za zveze. Sporočilo oddelka za načrtovanje NATO iz Bruslja ne omenja novega kraja, kamor bodo preselili pomorsko poveljstvo NATO. V Bruslju pa komentirajo ta sklep, da gre za odgovor zahodnih vojaških krogov na odločitev predsednika Malte Dom Mintoffa, ko je izgnal poveljnika združenih pomorskih sil italijanskega admirala Gila Birindellija. Pogajanja o najemu vojaških oporišč trajajo že dalj časa in zadnji združeni britanski ter zahodni predlogi predvidevajo prispevek o-

ne pa v Ženevi, ter dali nekaj drugih predlogov glede dopisovanja med družinskimi člani in obiskov. Seul je te protipredloge sprejel, ter so se takoj dogovorili za datum prvega srečanja. Dejstvo, da je v tako kratkem času prišlo do sporazuma, je presenetljivo opazovalce glede na stalno napetost, ki že dvajset let vlada med Severom in Jugom. Opazovalci tudi pričakujejo, da bi pogovori o človečanskem vprašanju, kot je problem ločenih družin, utegnili odpreti pot pravih političnih pogajanjem med obema Korejama.

Bahrein proglasi neodvisnost

BEJRUT, 14. — Agencija MEN poroča, da je šejka Bahrein proglasil danes svojo neodvisnost. Vladno poročilo šejkata ob Perzijskem zalivu, ki je bil doslej britanski protektorat, pravi, da so bili vsi vojski in politični sporazumi z londonsko vlado formalno razveljavljeni.

Delegacija Irske republike pri OZN je izročila generalnemu sekretarju svetovne organizacije besedilo izjave, ki jo je sinoči dal ministrski predsednik Jack Lynch. Kot je bilo pričakovati, pa ni Irska republika zahtevala od OZN, da sproži korake za rešitev ulstrske krize.

13. KMEČKI TABOR NA OPČINAH

V prosvetnem domu na Opčinah so včeraj ob 16. uri slovesno otvorili letošnji 13. kmečki tabor. Številne goste je pozdravil predsednik Kmetijske zadrage v Trstu Zvonko Markovič, nakaer je o vlogi kmečkega tabora in kmetijskega sploha v našem narodnem gospodarstvu spregovoril Dušan Kodrič. V okviru kmečkega tabora je bila tudi otvoritev cvetlične razstave, ki so jo letos prvič priredili in ki je vzbudila veliko zanimanja med obiskovalci. Danes popoldne bo nastopila folklorna skupina "Študenti" z Reke, zvečer pa bo ples ob zvokih ansambla "Planšarji".

ZNACILEN MOLK SOVJETSKEGA IN JUGOSLOVANSKEGA TISKA

Diplomatski krogi v Moskvi potrjujejo obisk Čuenlaja

Augusta prvič prispe v Jugoslavijo skupina 14 kitajskih turistov

MOSKVA, 14. — Ne "Pravda", niti drugi sovjetski listi, ničesar ne poročajo v zvezi z vestmi o bližnjem obisku predsednika kitajske vlade Čuenlaja v Albaniji, Jugoslaviji in Romuniji. Sovjetski tisk tudi ni omenil ostre kritike, katero je včeraj sprožil madžarski list "Magyar Hírlap" o kitajskem obisku, ki naj bi po pisanju tega lista predstavljala "napad na sovjetsko politiko".

V diplomatskih krogih pa menijo, da je treba oceniti madžarsko stališče kot poslednjo stališče Moskve in da gre za že običajno prakso, ko se Sovjetska zveza poslužuje drugih obrobnih partij, skih glasil, da pove nekatera neprijetna in kritična stališča. V tej zvezi tudi omenjajo, da madžarski list ne govori o obisku Čuenlaja v pogojnikih, temveč posreduje to vest kot povsem nesporno.

Jugoslovanski tisk je v zadnjih dneh obmolnil kar ni v običajno jugoslovanskih novinarjev, ki so po navadi najbolje obveščeni in ki tudi objavljajo jasne komentarje o dogodkih. Očitno gre za

signor Mario Cagna, predsednik mednarodne papeške akademije Karlo Balić, zagrebški nadškof Franjo Kuharić in drugi cerkveni dostojanstveniki. Prisotni so bili poleg tega člana izvršnega sveta hrvaške vlade Ivo Margan in Milan Zlatić, predsednik verske komisije hrvaškega izvršnega sveta Frid, odpravnik poslov jugoslovanskega veleposlanstva pri sveti stolici Stjepko Humel, podpredsednik zagrebške škupske dr. Milan Knežević in druge osebnosti.

Parlamentarna delegacija ZDA na obisku na Formozi

TAIPEI, 14. — Predsednik predstavniškega doma ZDA Carl Albert, ki vodi parlamentarno delegacijo na obisku na Taiwanu, je izjavil, da ZDA ne bodo nikdar zapustile prijateljske države Formoze. "Mi — je dejal — imamo pogodbo in druge obveznosti s Kitajsko republiko: nikdar se ne bomo izogibali

odgovornosti, da te obveze spoštujemo." Albert, ki je govori v parlamentu, je povedal, da ga je Nixon pooblastil, naj zagotovi zaveznikom, da ZDA ne bodo pozabile na obveznosti, ter ne bodo zapustile prijateljev.

Pogodba o gospodarski integraciji med Poljsko in ČSSR

VARSAVA, 14. — Včeraj sta podpisala predsednika češkoslovaške in poljske vlade pogodbo o gospodarski integraciji med obema državama. Pogodba se nanaša zlasti na tesno sodelovanje glede energije in metalurgije. Predsednik poljske vlade Strougal se je včeraj sestal tudi s tajnikom poljske komunistične partije Gierekom.

Nova napetost na denarnem tržišču

NOVA napetost na mednarodnem denarnem tržišču, ki je izbruhnila pred tednom dni, še vedno traja in večina opazovalcev je mnenja, da bo kriza ameriškega dolarja — njegov tečaj na evropskih tržiščih je zadnje dni dosegel najnižjo raven od leta 1949 dalje — trajala vse do konca septembra, ko se bo v Washingtonu sestaj Mednarodni denarni sklad, ni pa "a priori" mogoče izključiti nenadne zaostritve krize, kolikor bi se povečal spekulativni pritisk na ameriško valuto.

Razlogi za nastanek najnovejšje napetosti okoli dolarja so znani: ameriško gospodarstvo preživlja zastoj, ki se izraža predvsem v primanjkljaju plačilne bilance. Tudi trgovinska bilanca bo najbrž do konca leta prešla na večji ali manjši deficit. Odziv dolarjev iz ZDA v gospodarske in vojaške namene se nadaljuje. Vrednosti na ameriških borzah padajo, cene pa nasprotno naraščajo in prav tako narašča cena denarja (obresti na posojila). Konec julija je državna bilanca ZDA izkazovala primanjkljaj v višini 23,2 milijarde dolarjev. Da bi vsaj delno omilil zastoj v zunanji trgovini, je ameriški kongres dne 1. julija letos, finansira izvoz domačega blaga do 20 milijard dolarjev, in sicer ne le v razne zahodne dežele, ampak to pot prvič tudi v dežele socialističnega tabora.

Vsak nov odziv dolarjev iz ZDA v tujino predstavlja novo zadolžitev ameriške banke, saj ima njihov imetnik vsaj v teoriji pravico, da zahteva v zameno zanje zlato. Na prvi pogled bi torej pričakovali, da bi bile razvite države na Zahodu in Japonska (v katerih se zlasti kopiči ameriška valuta) čedalje bolj zadovoljne. Temu pa ni tako, in sicer iz dveh razlogov: ameriški dolarjev je v tujini preveč (danes okoli 50 milijard) in zato je njihova vrednost razmeroma nizka (kakor se dogaja za vsako gospodarsko dobrovino v izobilju), poleg tega je še 10,5 milijarde dolarjev in je zaradi tega dolar dejansko nekonvertibilen.

Če bi vse zahodne države hkrati zahtevale od ameriške banke, naj jim izplača dolarjske terjatve v zlato, bi zakladnica v Fort Knox bankrotirala. Do tega pa ne bo prišlo iz vrste političnih razlogov in iz osnovnega gospodarskega razloga, ker so vse valute vezane na dolar in ker je tudi mednarodno gospodarstvo prav tako tesno vezano z ameriškim. Vsak pretres v dolarjski hiši bi povzročil veržene pretrese v drugih verželah. Dolar je namreč tudi delilo za določanje vrednosti drugih valut v svetu, zato je v interesu vseh, da se kriza dolarja reši na najmanj boleč način.

Zahodne države in Japonska pa se na lep način vendarle že dalj časa otepaajo a-

meriške valute, ki gre za spekulativni priliv, ki ni vezan na trgovinske posle ali na redno pretakanje kapitalov. Napetost, ki je izbruhnila te dni na monetarnem tržišču je ponovno odkrila odpor, ki se skriva pod orokativnim poslovanjem evropskih bankirjev. Za povod je zadostovala vest iz ZDA, da je del ameriškega kongresa priznal, da je dolar "precejšen", to se pravi, da njegov mednarodni tečaj (35 dolarjev za eno čistejšega zlata) ne ustreza njegovi dejanski vrednosti. To je bilo že zdavnaj znano, saj se zlato na prostem trgu že dolgo prodaja po znatno višji ceni, priznanje ameriškega kongresa pa odpira možnost, da bi ZDA začele razmišljati o morebitni devalvaciji domače valute in to je pripravljen velike mednarodne spekulante, da so začeli vsevprek ponujati dolarje v zameno za drugo valuto (franke, marke, lire, šilinge, šterlinge, forinte in yene) in za zlato. Zahodne države so na razne načine reagirale na ta pojav in skušajo še vedno preusmerjati dotok dolarjev druga na drugo. Da bi zmanjšale pritisk dolarja, so evropske narodne banke tudi že odkupile precejšnje količine ameriške valute, nekatere (kakor na primer francoska banka), pa so izkoristile priliko in predčasno poravnale svoje dolarjske dolgeve do Mednarodnega denarnega sklada.

Del ameriških gospodarstvenikov se nagiba k temu, da bi domačo valuto devalvirali, Nixonova uprava, ki sicer priznava, da "ese bodo morale ZDA kmalu spoprijeti z resnimi monetarnimi vprašanji, pa odločno zanika možnost devalvacije. Uradna Amerika bi najši videla, da bi ob nespremenjeni vrednosti dolarja revalvirali druge trdne valute, zahodne dežele pa niso za takšno rešitev, ker bi škodovala njihovemu gospodarstvu (revalvacija namreč pospešuje uvoz in otežuje izvoz).

Vprašanje je torej še vedno odprto, medtem pa se kotanje zlato postopoma dvigalo: za eno zlate je treba odšteti 42-44 dolarjev (namesto uradnih 35). Poljav je ugoden zlasti za največji proizvajalci rumene kovine na svetu, namreč za Sovjetsko zvezo in Južnoafriško republiko. Rusi so v zadnjih štirih mesecih prodali po malem v Londonu 15 ton zlata in po angleških vesteh še vedno prihajajo nove pošiljke. Zanimivo je, da tudi obrestna mera na kratkoročna posojila v "evrodolarjih" stalno narašča in da je zadnje dni prekorčila 8,5 ter se približuje 9 odstotkom. Pojav si razlagamo takole: spekulanti si spopolnijo večjo vsoto evrodolarjev na tri mesece in se obveže, da bo plačal 8-odstotne obresti. Po njegovem računu pa bo ob zapadlosti posojila lahko kupil potrebne evrodolarje po tečaju, ki mu bo omogočil zaslužek, znatno večji od dospelih obresti.

Tudi Italija je te dni občutila pritisk dolarja in narodna banka je morala nastopiti, da bi z odkupom večjih vsot predpril njegov tečaj. Položaj lire je precej trden, saj so znane domače rezerve v zlato in valutah konec julija okoli 3,746 milijard lir. V najnovejši denarni napetosti je italijanski bankni sistem ohranil precej mirno kri in kolikor ne bi prišlo v prihodnjih dneh do novih presenečenj, utegne prav italijanski predlog o rešitvi iz sedanje denarne krize prodreti na septembrskem zasedanju Mednarodnega denarnega sklada. Italijani predlagajo, naj bi le nekoliko razširili "apasa" za prosto oblikovanje dolarskega tečaja na mednarodnih tržiščih: dolarjski pritisk v zahodnem svetu bi se s tem občutno zmanjšal in tudi sedanja kriza bi bila odpravljena na neboleč način. Ostalo pa bi seveda odprto osnovno vprašanje razmerja med dolarjem in zlato, katerega rešitev bi bila s predlagano razširitvijo pasu za prosto oblikovanje dolarjskega tečaja le odložena za nedoločen čas.

E. F.

NAVAL TURISTOV PROTI DALMACIJI

V soboto ob 11. uri pred blokom na Pesku je prišlo do dolge vrste avtomobilov in do že skoraj ničajnega zastoja. Vendar pa vse kaže, da letos na veliki smaren glede prometa ne bo tako hudo. Naša so tudi predvidevanja prometne policije, ki pa je mobilizirala vse svoje oddelke

WASHINGTON, 14. — Pakistanska vlada je naslovila na generalnega tajnika OZN U Tarta nota, v kateri zahteva konstruktivni razgovor, da se omogoči povratek beguncev iz Vzhodnega Pakistana. Pakistanska vlada obtožuje OZN, da je premočno naredila, da bi zavrla indijsko akcijo in da je Indija kršila načela OZN glede nevmesanja v notranje zadeve in glede uporabe oborožene sile.

V prvi polovici leta so v Trstu manipulirali 1.876 kontejnerjev

Skupaj z nafto 16.921.627 ton blaga - Z za-
ledjem večji promet po železnici a manjši po cesti

Iz uradnega statističnega pregleda, ki ga je pravkar objavilo vodstvo pristojnih ustanov, povzemo, da je v prvi polovici letošnjega leta prišlo v Trst 3.364 ladij (lani 3.138), od tega 2.332 (lani 2.301) z italijansko zastavo. Skupna čista tonaža priplavljenih ladij je znašala 8.676.567 ton, od česar je na italijanska plovila odpadlo 2.313.092 ton. Iz navedenega je razvidno, da so bile italijanske ladje razmeroma številne, njihova tonaža pa je bila v povprečju precej omejena. Pojav pa je povsem razumljiv, če pomislimo, da plujejo veliki tankerji, ki dovažajo surovi petrolej za Cezalpski in Avstrijski naftovod, pretežno pod tujo zastavo.

Blagovni promet po morju izkazuje v primeru z lanskim manjši ali večji napredek pri vseh postavkah. Tako je promet z rudami dosegel 625.475 (lani 560.931) ton; promet s premogom 241.600 (lani 210.081) ton; promet z nafto 14.539.787 (lani 10.766.447) ton; promet z razsutim blagom 127.340 (lani 100.340) ton; promet z žitom in oljčnimi semeni 124.760 (lani 32.536) ton, promet z lesom 64.910 (lani 56.740) ton, promet s kosovim blagom 921.051 (lani 885.111) ton. Tudi dobave hrane za ladijske posadke ter goriva za ladje so se letos povečale, in sicer na 276.704 ton, medtem ko je ustreznega postavka lani znašala 236.083 ton. Skupen promet je tako dosegel 16.921.627 ton, medtem ko je znašal v razdobju januar - junij lanskega leta 12.948.899 ton. Dovolj surove nafta za naftovod iz naravnih zalog lani je bila 8.911.788 na 12.800.042 ton. Zanimivo je, da se je kontejnerski promet letos potrojil v primeru z lanskim: v prvih šestih mesecih leta so namreč v luki manipulirali 1.876 kontejnerjev, medtem ko je znašala ustrežna postavka lani 611 kontejnerjev.

Blagovni promet po železnici z zaletom je do konca junija letošnjega leta dosegel 1.094.544 ton, medtem ko je znašal leta prej 978.650 ton. Letos je bilo več kosovskega blaga, žita, oljčnih semen in rude, promet z lesom je bil na lanskem ravni, promet s premogom in žitom z nafto pa je upadel. Zaledne države so bile pri tem prometu sodelujoče ne z naslednjimi količinami: Italija 359.610 ton, Avstrija 281.531 Zah. Nemčija 126.711, Jugoslavija 122.448, Češkoslovaška 55.559 ton, itd. Promet z Avstrijo se je v primeru z lanskim letom nekoliko skril, promet z Jugoslavijo pa je nasprotno občutno napredoval. Tudi promet s Poljsko in Romunijo je narasel, vendar gre pri obeh omenjenih republikah še vedno za zelo omejene količine. Mal. prometa je zabeležila tudi Bolgarija, ki se je tudi lani nekoliko bolj odrezala kakor letos.

Blagovni promet s tovornjaki pa se je letos nekoliko skril v primeru z letom 1970: lani smo dosegli 1.182.436 ton, letos pa le 1.145.626 ton. Italija je letos sodelovala z 899.496 tonami (lani nekaj več), na drugo mesto je bila Avstrija s 175.150 tonami (lani 200.386), na tretjem Jugoslavija s 50.649 (lani 46.054) tonami, itd. Druge zaledne države so bile na tem področju prisotne z znatno manjšim prometom, tako da je bila n. pr. Zah. Nemčija (4. mesto) prisotna le z 11.692 tonami (lani 14.804). Bolgarija, Vzhodna Nemčija in Romunija so letos povečale svoj promet, Češkoslovaška, Francija, Poljska, Švica in Madžarska pa so ga nasprotno zmanjšale.

Danes, nedelja, 15. avgusta VNEBOVZETJE D. M. Sonce vzhaja ob 6.04 in zahaja ob 20.15. Dolžina dneva 14.11. Luna vzhaja ob 24.36 in zahaja ob 15.51. Jutri, ponedeljek, 16. avgusta ROK

Vreme včeraj: najvišja dnevna temperatura 29,6, najnižja 21,7, ob 19. uri 27,9 stopinj. Zračni tlak 1015,3 stanovit, veter 4 km na uvo severovzhodni, vlaga 64-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 25,5 stopinj.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 14.8.1971 se je v Trstu rodilo 14 otrok, umrlo je 15 oseb.

UMRLI SO: 83-letna Ida Sciauss vd Novotni, 62-letni Giovanni Calligaris, 56-letni Gini Attenti, 77-letna Savina Pescechiera vd Giannini, 86-letni Francesco Deponte, 89-letna Giovanna Medizza vd Mejak, 78-letni Cosimo Salerno, 83-letni Adolfo Brizi, 75-letna Antonia Antonini, 63-letni Oscar Principi, 51-letni Silvano Norio, 71-letna Alma Norbedo, 89-letni Giuseppe Delise, 81-letna Anastasia Sferco vd Rabusin, 86-letni Domenico Vlacchi.

OKLICI: krojač Pietro Polseli in bolničarka Rosa Buttignoni, delavec Bruno Primovich in frizerka Manuela Giurissi, kipar Vincenzo Mosca in v gospodinjstvu Giuseppe Carotenuto Russo, častnik Antonio Iannac-

Od 19. avgusta do 13. septembra

XII. mednarodni tečaj o prevozi v EGS

Na tržaški univerzi se bo 19. avgusta pričel XII. mednarodni tečaj o organizaciji prevozov v Evropski gospodarski skupnosti. Na tečaju, ki bo trajal do 3. septembra, bodo nastopili številni strokovnjaki iz države članice EGS, med njimi tudi glavni ravnatelji družbe za čezalpski naftovod (SIOT) ing. R. Di Monda in italijanski minister za promet Vigianesi, ki bo imel zaključni govor ob koncu tečaja.

Predavanja (predvidoma 33 po številu) bodo v italijanski, francoski in nemški, in bodo razdeljena na tri cikle. Prvi cikel bo obsegal 4 uvodna predavanja o organizaciji Sveta evropskih skupnosti in evropskega parlamenta, drugi cikel bo obsegal 15 predavanj o bodočem razvoju prevozov v EGS, tretji cikel pa 14 predavanj o finančnih in tarifnih vprašanjih v okviru sesterice.

V ponedeljek zaprti vsi občinski uradi

Občinska uprava sporoča, da bodo v ponedeljek, 16. avgusta, zaprti vsi občinski uradi, razen tistih, ki so neobhodno potrebni in delujejo tudi običajno ob praznikih. Ta ukrep so sprejeli zato, ker sovpadajo letošnji veliki šmarni z nedeljo.

Ustrahovanje dijakov v liceju «Galilei»?

Občinska svetovalka Jelka Grbec je poslala tržaškemu županu pismo vprašanje o dogodkih v liceju «Galilei». Kot znano je bil odstotek zavrnjenih dijakov v tem liceju zelo visok, zaradi česar so dijaki s svojimi starši sklenili vložit pritožbo na šolsko ministrstvo z zahtevom, naj se matura ponovi v jesenskem roku. Svetovalka Grbecva sprašuje: se danes župana, če je res ravnatelj, ne ukaza osebju (profesorjem in drugim uslužbencem), naj ustrahuje dijakov in nadzorujejo delo študentskih organizacij in odborov, po

HIGIENSKI URAD V JULIJU:

Hitro kvarljivo blago pod strožjim nadzorstvom

Strokovnjaki pregledali nad 4.000 vzorcev hrane in pijače - Osem ljudi prijavljenih sodnim oblastem

Uslužbenici higienskega urada tržaške občine so v preteklem juliju poleg običajnih pregledov v tovarnih skladiščih in prodajalnah preverili hransko blago raztegnjen svoje nadzorstvo zlasti nad jestivimi in pijačnimi, ki so v poletni vročini hitro kvarljivo. Strokovno osebje si je nadalje ogledalo 33 stanovanj in bivalisti v tržaški občini, ter izdalo ustrežna potrdila o nevarnosti.

V omenjenem mesecu so uslužbenici higienskega urada opravili skup-

načelu, da ne smejo delati v šoli političnih združb.

Grbecva sprašuje župana, če se mu ne zdi, da gre za hud primer kršitve zakonitega odnosa do dijakov in če namerava opozoriti ravnatelja, naj preneha z ustrahovanjem, ker nasprotuje načelom demokracije

Protestno pismo vodstva kronistov

Vodstvo skupine julijskih kronistov je odposlalo vodstvu glavne ravnateljstva tržaškega Arzenala - Sv. Marka in v vednost generalni direktorji vsedravnega podjetja IRI protestno pismo, s katerim oporečno protestira proti sklenitvi vodstva, tovarne, ki je prejšnjo sredo ob priložnosti požara na ladi «Massimo D'Amico», prepovedala tržaškemu novinarjem vstop v arzenal.

V PROSVETNEM DOMU NA OPČINAH

VČERAJ URADNA OTVORITEV XIII. KMEČKEGA TABORA

Otvoritev cvetličarske razstave ter razstave del slikarja Godine

Včeraj popoldne so z uradno slovesnostjo otvorili 13. kmečki tabor, Slovensost je bila v prostori Prosvetnega doma na Opčinah in se je udeležilo številno zastopstvo raznih kmetijskih organizacij ter številni drugi zastopniki gospodarstva, kulturnega in političnega življenja. Med drugimi smo opazili poslance Škerca, Dr. Dolharja in zastopstvo tržaške občine, dr. Sočica, pokrajinskega odbornika za kmetijstvo, Marija Grbca za Kmečko zvezo, dr. Vremca, predstavnik kmetijskega nadzorništva v Trstu, ter predstavnik Kmetijske zadruge iz Sežane, dr. Rencija ter druge.

Kmečki tabor je otvoril predsednik Kmetijske zadruge v Trstu Zvonko Markovič, ki je pozdravil vse prisotne. Za njim je spregovoril Dušan Kodrič, ki je orisal pomen kmečkega tabora ter njegovo važnost za razvoj kmetijstva in združniškega gibanja na Tržaškem. Pozdravil je tudi važnost tega praznika za našo manjšino.

32 primerih je osebje higienskega urada naložilo tovarnarjem, skladiščnikom in prodajalcem predvideno globo zaradi prestopkov v zvezi s krajevnimi higienskimi pravilniki, osem oseb pa je prijavilo sodnim oblastem.

no 4.132 pregledov ter prevzeli 90 primerkov jestvin in pijače ter jih oddali v pregled kemičnemu oddelku pokrajinskega higienskega urada. Nadaljnjih 67 vzorcev so pregledali na zdravstveno - mikrobiološki oddelku istega zavoda.

32 primerih je osebje higienskega urada naložilo tovarnarjem, skladiščnikom in prodajalcem predvideno globo zaradi prestopkov v zvezi s krajevnimi higienskimi pravilniki, osem oseb pa je prijavilo sodnim oblastem.

Včeraj-danes

cone in učiteljica Enrica Ferrari, krojač Francesco Iala in gospodinja Carmela Manelli, delavec Renato Tonuti in gospodinja Claudia Scarpin, učitelj Giancarlo Sacul in delavka Sonia Bergomas, podčastnik javne varnosti Giorgio Malle in gospodinja Pierina Vascotto, častnik Pasquale Pratea in študentka Maria Alba Piasere, tajnik hotela Leonardo Garbo in tajnica Anna Maria Giovannotti, geometer Roberto Grassi in glasnica Laura Battilana, strojni častnik Stello Sannin in prodajalka Marina Fabbro, uradnik Gian Piero dr. Onida in univerzitetna študentka Maria Luisa Faraguna, uradnik Aldo Omati in učiteljica Maria Grazia Longo, mehanik Oscar Rupeno in prodajalka Delia Pagliaro, mehanik Fabio Angelini in gospodinja Daniela Crampasteter, uradnik Paolo Pelizzan in geometer Gabriella Deconi, industrijski izvedenec Bruno Depetroni in uradnica Millo Ivana, mehanik Luigi Uicidri in delavka Armida Barut, pomorski kapitan Vieri Bianco in gospodinja Fulvia Franceschini, uradnik Giordano Ceppa in gospodinja Rosanna Predonzani, pilot Giuseppe Centile in doktor političnih ved Laura Coppa, častnik Alfio Maugeri in uradnica Fernanda Savastano, sofer Franco Gesù in tiskarka Luciana Colla, trgovec Roberto Jelich in bolničarka Bruna Trevisan, uradnik Duilio Lalovich in frizerka Adriana Micheli, delavec Alessandro Gaggia in delavka Angela Lobosco, gasilec Giorgio Vecchiet in frizerka Mariagrazia Cerkevnic, delavec Bruno Sgubin in delavka Gianna Fragiocomo, uradnik Benigno Silli in uradnica Libera Di Demetrio, gradbeni tehnik Sante Predicatori in prodajalka Anita Ceppi, glasnbenik

Birme 1971
Zlatnina in ure v presenetljivo veliki izbiri in po ugodni ceni
Zlato KIS - 22 -
Posebni popusti
ZLATARNA IN URARNA LAURENTI
Trst - Trieste, Largo Santorio 4

V SREDO IN ČETRTEK NA GRADU

Razgibanost plesnih ritmov odlika afriških plesalcev

Plesalci ruandske skupine «N'Tore» so povsod doživeli laskava priznanja kritike in občinstva

Tržaškemu občinstvu in tujim gostom, ki so te dni na počitnicah v našem mestu, se za prihodnjo sredo in četrtek obeta res izreden kulturni užitek. Na prostornem odru Grada sv. Justa bo namreč s svojimi pesmi, plesi in ritmi zaživeli plesalci iz Ruande «N'Tore», ali kot jih pri nas bolje poznamo «Watussi». Afriški plesalci, ki so že na svojem četrtem gostovanju po Evropi, se bodo v Trstu pričeli predstaviti, njihov očarljiv in obenem temoten nastop, njihovo zabavno in istočasno vznemirljivo plesanje, je povsod, kjer so nastopili, doživelo laskava priznanja tako s strani občinstva kot kritike.

Seveda pa so oči gledalcev v prvi vrsti uprte v same plesalce s svojimi posebnimi kraguljci na pšičalih, z leopardovo kožuhovino ovito okoli boka, z jermenom prepasanim preko ramen in prsi, okrašen z biseri, z na glavi pritrjenim perjanico agave. S tako pisanim kostumom, s sulico in ščitom v rokah, krepko bjejo takt z udarja-

njem nog ob pod tle se z občasnimi pesmijo v grlu izdajajo skoraj do onemoglosti. Posebno mikavne pa so plesalke, ovite v živopisne tunike, ki se z omotičnimi gibi rok in prsi, razdijajo v presenetljive in skorajda fantastične plesne učinke.

Veliko posebnost predstavlja tudi ansambel bobnarjev na tamtame. Valjasta tolkala so najrazličnejših oblik, nekatera pa dosega tudi več kot meter višine. Seveda so tem posebnim, afriškim bobnom prilagojeni tudi izvajalci - glasbeniki, saj so izjemno visoki. Tamtame bodo plesalci prinesli na oder s posebnim slovesnim in slikovitim obredom, ki je po vseh poletnih gledališčih Italije. Kjer je skupina nastopala, doživlja izjemne uspehe. Vseh plesalcev z glasbeniki vred, je nad šestdeset, prihajajo pa iz vseh predelov te moderne republike v osrčju Afrike, ob izviru Nila. Ob predstavi bosta pričeli ob 21. uri, zastopnice pa so že od večera jutri na razpolago pri glavni blagajni v Pasazi Protti 2 (tel. 36372).

Spominske kolajne ob stoletnici pošte v Šknedju

Odbor za proslavo stoletnice poštne urada v Šknedju je pripravil posebno spominsko kolajno. To je prva kolajna v zgodovini Šknedne in ob imela, poleg numizmatične, tudi zgodovinsko vrednost.

Nacrt je pripravil akademski kipar prof. Jože Pohlen iz Kopra. Šknedna ima svoj izvor v rimski zgodovini, zato je bil umetniški kolajni obliko rimskega denarja, to se pravi, ni točno okrogla. Na eni strani je tipični pogled na Šknedno z letnicami 1871-1971; ob robu pa trojni napis: Sylva, Šknedna, Servola. Na drugi strani je oblikovan poštni rog, ob robu pa oblika šknedenske kruha. Iz zgodovinskega vidika vsako do razume zanimivost in obenem redkost take kolajne. Na razpolago je le omejeno število primerkov. Zato je potrebna predhodna rezervacija do 1. septembra 1971.

Cene so sledeče:
v zlatu (po naročilu) 1000 lir na gram (okrog 70.000 lir)
v srebru - 10.000 lir
v bronu - 2.000 lir

Ob naročitvi mora vsako takoj plačati celotno vsoto. Prednaročniki se sprejema samo pisмено in sicer na naslov: Odbor ŠKEDNA Trst, Ul. Soncini 112, 34146 Trst - Trieste.

ODBOR

Slovensko gledališče v Trstu išče garderobierke ali garderobierja in rekvizitarje ali rekviziterke. Interesenti naj se zgledajo v upravi Slovenskega gledališča, v Ul. Petronio 4, vsak dan razen sobote in nedelje od 9. do 12. ure.

Parizan s fordov v tržaški fiat 850

Včeraj jutrija je 24-letni jugoslovanski državljani Djurijano Milano, s stalnim bivališčem v Parizu, vozil svoj ford escort francoske registracije po Ul. Pauliana proti železniški postaji, ko je pri križišču z Videmske ulice trčil v fiat 850, ki ga je proti Rojanu vozila 39-letna Verilinda Italijani por. Sicora z Ul. Solitro 8-3.

Milanovića so zaradi odgrnjen po desnem ramenu odpeljali v bolnišnico, kjer pa so mu samo nudili prvo pomoč in ga odslavili s prognozo okrevanja v približno 5 dneh.

13. KMEČKI TABOR NA OPČINAH

DANES, 15. avgusta - Ob 10. uri sešatek s cvetličarji in predvajanje BARVNIH DIAPOZITIVOV.
Popoldne nastop z dveurnim programom folklorne skupine «STUDENT» z Reke, nato ples ob melodijah

«PLANŠARJEV»

PONEDELJEK, 16. avgusta - Ples ob melodijah «PLANŠARJEV».

Kino

MIRAMARSKI PARK. Predstave «Luči in zvoki».

Danes začetek predstav ob 21. uri namesto ob 21.30 in ob 22.15 namesto ob 22.45.

Prevozna sredstva: avtobus «8» in proga «M» od Barkovlj do Miramara.

MIRAMARSKI PARK. Predstave «Luči in zvoki».

Danes ob 21.00 «Der Kaisertraum von Miramare» v nemščini; ob 22.15 «Massimiliano e Carlotta» v italijanski.

Ponedeljek: ob 21.00 «Maximilian von Mexiko» v angleščini; ob 22.15 «Massimiliano e Carlotta» v italijanski.

Nacionalne 16.00 «Sledge». James Garner, Laura Antonelli, Fausto Tozzi. Technicolor.

Fenice 16.00 «La vendetta è un piatto che si serve freddo». Ivan Rasimov.

Eden 16.00 «L'uomo, la donna ed i misteri del sesso». Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Grattacielo 16.00 «Dropout». Franco Nero, Vanessa Redgrave. Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Excelsior 16.00 «Ulisse non deve morire». Technicolor. Fernand.

Ritz 16.00 «La lotta del sesso 6 milioni di anni fa». Julie Ege, Tony Bonner. Technicolor.

Alabarda 15.00 «Dal Pentagono al Pacifico: uccidete Jamamoto». Technicolor. Tashiro in Mifune.

Filodrammatico 15.00 «La collera del vento». Terence Hill, Maria Grazia Buccella. Technicolor.

Aurora 16.00, 22.00 «L'uccello dalle piume di cristallo». Technicolor. Toni Musante, Linda Kendal, Enrico M. Salerno. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Impero 16.00 Walt Disney: «Il computer che si scarpe da tennis». K. Russel.

Cristallo 16.00 «Io sono la legge». Burt Lancaster. Technicolor.

Capitol 16.00 «La calata dei Barbari». Silvia Koscina, Robert Hoffmann. Technicolor.

Moderno 15.00 «L'amica». Lisa Gastoni, Gabriella Ferretti, Jean Sorel. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Vittorio Veneto 17.00 «Il clan degli uomini violenti». Jean Gabin, Armando Francioli. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Ideale 15.00 «La battaglia del talismano verde». Im Sinkovits, Steve Kovasc. Technicolor.

Astra 16.00 «Robinson nell'isola dei Corsari». Technicolor. John Miles, Dorothy McGuire.

Abbazia 14.30 «Scusi, ma lei piglia le tasse?». Franco Franchi, Ciccio Ingrassia. Technicolor.

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes ob 16. uri cinemaskope barvni film:
«IN FONDO DELLA PISCINA»
«HITCHCOCK S.»
Igrajo: Carrol Baker in M. Graig

UPRAVA TRŽAŠKE KNJIGARNE

obvešča cene odjemalce, da bodo od 15. do 22. avgusta njihovi prostori zaprti zaradi počitnice.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina Nade Sosić daruje družina Sosić 25.000 lir za prvi zbor Vasilij Mirk. V počastitev spomina pok. Aleksandra Goljevščka daruje družina 20.000 lir za Dijaško matico. V spomin pok. Miroslava Kralja daruje Kralj 1.000 lir za Dijaško matico. V počastitev spomina pok. Mira Srebotnjaka daruje Nada Parisi 10.000 lir za Slovensko dobrodelno društvo. Ob tretji obletnici tragično preminulega Slavka Sancina, se ga starši vedno spominjajo ter v ta namen darujejo 3.000 lir za PD F. Prešern, 1.500 za Glasbeno matico in 1.500 lir za tiskovni sklad Primorskega dnevnika.

V počastitev spomina pok. Mira Srebotnjaka daruje Pepina Mahnič 5.000 lir za Slovensko dobrodelno društvo in družina 2. Simončič 5.000 lir za Dijaško matico. Ob tretji obletnici smrti Slavka Sancina daruje družina Pečenik 1.000 lir za Dijaško matico. Namesto cvetja na grob pok. Mira Srebotnjaka daruje družina Kodrič 3.000 lir za Glasbeno matico.

Za spomenik padlim borcem iz Šknedja, s Kolonkova in ob Sv. Anđarje tov. Miro 10.000 lir.

Za spomenik padlim borcem iz Šknedja, s Kolonkova in ob Sv. Anđarje Just Karš 5.000 lir.

V počastitev spomina pok. Slavka André daruje Mario Magajna 1.000 lir za PD Ivan Cankar. V počastitev spomina pok. Mira Srebotnjaka daruje Mario Magajna 1.000 lir za PD Ivan Cankar.

Namesto cvetja na grob pok. Zora Terčon daruje Zofija Kralj in Ralja Legiša iz Seslana 10.000 lir za Dijaško matico.

ZAHVALA

Zahvaljujemo se vsem, ki so se udeležili pogreba

Nade Sosić

Posebna zahvala darovalcem cvetja: Zvezi partizanov, Zvezi demokratičnega žvena in pevskemu zboru «V. Mirk».

Zalujoči narodniki

15.VIII.1971.

ZAHVALA

Prisrčna hvala vsem, ki so z namo sočustvovali ob izgubi naše nepoznane žene in mame

Zalujoči narodniki

15.VIII.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

Samatorca, 15.8.1971.

RADIO VIZIJA

NEDELJA, 15. AVGUSTA

PONEDELJEK, 16. AVGUSTA

TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15, 23.15 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Maša; 9.45 Schubertova glasba; 10.15 Poslušali boste; 10.45 Za dobro voljo; 11.15 Mladinska igra; 11.35 Ringa raja za naše mladike; 11.50 Vesele harmonike; 12.00 Na božna glasba; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 14.45 Glasba z vsega sveta; 15.30 Radijska igra; 16.10 Jazz; 16.30 Parada orkestror; 17.30 Zbori; 18.00 Podobe in glasba; 19.00 Lahka glasba; 19.15 Sedem dni v svetu; 19.30 Filmska glasba; 20.00 Sport; 20.30 Ljudske pesmi v komorni predelavi; 20.45 Ljubzenska lirika; 21.00 Semeni plošče; 22.00 Nedelja v sportu; 22.10 Sodobna glasba;

TRST

8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Glasba za orkester; 10.30 Tržiški motivi.

KOPER

8.00, 11.30, 12.30, 15.30, 20.15 in 23.00 Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 10.00 Z nami je... 19.30 Plošča za poletje; 12.00 Glasba po željah; 12.40 «Fumorama»; 14.15 Pevce dneva; 14.30 Pogovor s poslušalci; 14.40 Glasbeni cocktail; 15.30 Nedeljsko srečanje; 15.40 Polke in valčki; 15.50 Dreja in Vane; 17.00 Glasba po željah; 17.10 Pojški zbor iz Postojne; 17.40 Uslužbeniki na območjih blokih; 18.00 Plošče; 19.00 Srbske pesmi; 19.30 Parada orkestror; 20.00 Poje An Identit; 20.30 Prenos RL; 23.00 Plesna glasba; 23.30 Sportna nedelja.

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 13.00, 15.00, 20.00, 23.00 Poročila; 7.00 Jutranja glasba; 9.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Glasba za godala; 9.30 Maša; 10.15 Vi in jaz; 12.00 Plošča za poletje; 12.20 «Hit parade»; 13.15 Glasbena oddaja; 14.10 Italijanski Zibaldone; 15.10 Spored z Enricom Montesonom; 15.45 Popolne z Mino; 17.20 Prosta plaža; 18.15 Nedeljski koncert; 19.30 Spored z N. Filogamom; 20.25 Glasbeni variete; 21.20 Koncert; 21.50 Radijska igra;

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30, 20.30 in 22.30 Poročila; 7.40 Jutranja glasba; 8.40 Plošče; 9.35 Veliki variete; 11.00 «Otto piste»; 12.30 Spored s Franco Valeri; 13.00 Kvizi narobe; 13.35 «Alto gradimento»; 14.35 Plošča za poletje; 15.00 Spored s Corradom; 15.40 Pesmi na plaži; 17.00 Glasba in sport; 18.40 Pririditev; 20.10 «Supernice»; 21.30 Veliki ameriški predsedniki; 22.00 Plošče;

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.15 Koncert organista; 12.00 Maša; 11.50 Jutranja glasba; 12.20 Mozartovi triji; 13.00 Opera; 15.30 Evridip; Helena; 17.30 Bachova glasba; 18.35 Lahka glasba; 19.15 Vsa kovečni koncert;

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.00, 20.30, 23.00 Poročila; 9.05 Radijska igra za otroke; 9.40 Skladbe za mladino; 10.05 Koncert iz naših krajev; 11.00 Poročila in vremenika; 11.05 Se pomnite, tovariši... 11.25 Pesmi borbe in dela; 11.40 Pet minut za EP; 11.45 Naši poslušalci čestitajo; 14.15 Zabavna glasba; 14.30 Nedeljska reportaža; 14.50 Z domačimi ansambli; 15.05 Slovenske narodne; 15.30 Humoreska tega tedna; 15.50 Godala v ritmu; 16.05 Igramo za razvedrilo; 17.00 Radijska igra; 18.05 Nedeljsko športno popoldne; 20.00 Lahko noč, otroci! 21.15 Glasbene razglednice; 21.00 «V nedeljo zvečer»; 23.20 Plesna glasba;

ITAL. TELEVISIONIJA

11.00 Maša; 12.15 Kmetijska oddaja; 15.00 Evropsko prvenstvo v atletiki; 17.50 Vesele počitnice; 18.15 TV za otroke; 19.50 Športni dnevnik in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 TV igra; 22.25 Sportna nedelja; 23.00 Dnevnik;

II. KANAL

18.00 Prenos avtomobilskih dirke; 19.30 Plesne pesmi; 21.00 Dnevnik; 21.15 Večer s F. Cerrijem; 22.10 Telefilm;

KOPRSKA BARVNA TV

14.40 Evropsko prvenstvo v teletatletiki; 20.00 Lutke; 20.10 Telefilm; 21.00 Italijanski celovečerni film;

JUG. TELEVISIONIJA OD 15. DO 21. AVGUSTA 1971

NEDELJA, 15. avgusta
10.40 Kmetijska razgled; 11.00 Kmetijska oddaja; 11.45 Otroška matineja; 12.35 Mestece Peyton; 14.55 Helsinki; Evropsko atletsko prvenstvo; 19.25 Gluhi bok-sar, am. film; 20.00 TV dnevnik; 21.35 Ljubzen, ljubzen... am. komedija; 22.25 Glas na obisku; 22.40 Poročila; 22.55 Športni pregled;

PONEDELJEK, 16. avgusta
18.40 Drečje in trije marševski; 19.00 Risanke; 19.20 Obzorik; 19.35 Kanjon Tare; 20.05 Mladi za mlade; 21.00 TV dnevnik; 21.30 A. Strindberg; Gospodinja Julija; 23.10 Dürerjeva razstava v Nürnbergu; 23.30 Poročila;

TOREK, 17. avgusta
19.20 Obzorik; 19.35 Prijatelj Ben, ser. film; 20.00 Srečanje v studiu 14; 20.35 Znamenitosti male dežele; 20.48 Pešči ponoci; 21.00 TV dnevnik; 21.30 Fantovščina, am. film; 22.35 Malo za šalo, malo za res; 23.20 Poročila;

SREDA, 18. avgusta
17.15 Test z glasbo; 17.30 Nogomet; Celik; Avstrija; 19.15 Ob-

TRST A

7.15, 8.15, 11.30, 13.15, 14.15, 17.15, 20.15, 23.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.35 Šopek slovenskih pesmi; 11.50 Pianist Garner; 12.10 Pomenek s poslušalci; 12.25 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Casamassimov orkester; 17.20 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Deželni skladatelj; 18.55 Ljubljanski jazz ansambel; 19.10 Odvetnik za vsakogar; 19.15 Revija solistov; 19.40 Polifonski zbor iz Rude; 20.00 Sport; 20.30 Glasbene razglednice; 21.00 Milčinski; «Tički brez gnezda»; 21.20 Nepoznane melodije; 21.45 Slovenski solisti; 22.05 Zabavna glasba;

TRST

12.10 Plošče; 15.10 Glasbeni ansambli; 15.30 Folklorni dokumenti; 16.00 Simfonij koncert.

KOPER

6.30, 7.00, 11.00, 12.30, 14.00, 19.15, 22.30 Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 8.10 Jutranja glasba; 10.00 Z nami je... 10.30 Plošča za poletje; 12.00 Glasba po željah; 13.40 «Fumorama»; 14.05 Športni ponedeljek; 14.30 Poje Fausto Leali; 15.00 Glasbena oddaja; 15.40 Zabavna glasba; 16.00 Prenos RL; 16.30 Naši zbori; 17.10 Primorski dnevnik; 17.20 Primorski skladatelj; 18.10 Vaši pevci; 18.30 Melodije iz Teklesa; 18.45 Oddaja za otroke; 19.00 Glasbeni klasi; 19.30 Plošče; 20.30 Prenos RL; 23.00 Orkestri; 23.35 Znanji solisti in ansambli;

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 20.00, 23.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 9.15 Vi in jaz; 11.30 Poje sopranistka Scott; 12.10 Plošče; 13.15 «Hit parade»; 14.09 in 15.30 Italijanski Zibaldone; 15.10 A. Dumas; Črni tulipan; 15.45 Radijska igra; 16.00 Spored za otroke; 16.20 Za vas mlade; 18.15 Plošče; 18.45 «Belo, rdeče, rumeno»; 19.00 «Če bi»; 19.30 Neapeljske pesmi;

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Poročila; 7.40 Jutranja glasba; 8.40 Orkestri; 9.10 Radijska igra; 10.05 Plošče za poletje; 10.35 «Otto piste»; 12.30 «Alto gradimento»; 14.00 in 18.05 Kako in zakaj; 14.05 Glasbena oddaja; 15.00 Ne vse, toda o vsem; 15.15 Plošče; 15.40 Zbori iz vsega sveta; 16.05 Popolninski spored; 18.15 Plošče; 18.35 Glasba in pesmi; 18.50 O bisk v evropskih prestolnicah; 19.15 Plošča za poletje; 20.10 Spored s Corradom; 21.30 Kvizi narobe; 22.00 Mladi izvajalci;

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 10.30 Mahlerjeve simfonije; 11.45 Italijanska sodobna glasba; 12.20 Arhiv plošče; 13.00 Medigra; 14.00 «Liederistica»; 14.20 Ernest Bloch; 14.30 Včerajšnji in današnji izvajalci; 15.10 Oratoriji; 17.10 Lahka glasba; 17.35 Jazz; 18.05 Lahka glasba; 18.45 P. I. Čajkovski; 19.15 Vsa kovečni koncert;

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 11.00, 13.00, 17.00, 20.30 in 24.00 Poročila; 9.10 Glasbena matineja; 10.05 Pisan svet pravljic in zgodbi; 10.20 Pesnice za najmlajše; 10.30 Lahka glasba; 11.15 Pri vas doma; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Pihalne godbe; 14.15 Zabavna glasba; 15.10 Iz partitur M. Septea in B. Lesjaka; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 16.30 Glasbeni intermezzo; 16.40 Poje moški zbor iz Ribnice; 17.00 «Vrtljaji»; 17.40 Z orkestrom A. Trovajolija; 18.10 Ponedeljsko glasbeno popoldne; 19.35 Orgle v ritmu; 19.45 Kulturni poletni vodnik; 20.00 Lahko noč, otroci! 20.15 Minute z ansambliom J. Krežeta; 21.00 A. Boito; odlomki iz opere «Mefistofeles»; 21.10 Melodija za melodijo; 23.15 Za ljubitelje jaza;

ITAL. TELEVISIONIJA

18.15 TV za otroke; 19.45 Športni dnevnik in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 «Ninočka»; 23.00 Dnevnik;

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Mi in drugi; 22.15 Revija zborov;

KOPRSKA BARVNA TV

20.00 Risanke; 20.20 Dokumentar; 21.00 Dnevnik; 21.10 Glasbeni variete; 22.00 Ameriški dokumentar;

zornik; 19.30 Pika Nogavička; 20.00 Risanke in lutkovni filmi; 20.20 Po sledah napredka; 21.00 TV dnevnik; 21.30 I. Stivičič; Kam gredo divje svinje; 22.30 Naša srečanja na tujem; 23.00 Poročila;

ČETRTEK, 19. avgusta
19.20 Obzorik; 19.35 Družina; 20.05 Enkrat v tednu; 20.20 Vse življenje v letu dni; 21.00 TV dnevnik; 21.30 L. N. Tolstoj; Voja in mir; 22.25 XXI. Stoletje; 23.15 Vivaldi; Štirje letni časi; 23.35 Poročila;

PETEK, 20. avgusta
19.20 Obzorik; 19.35 Zivžav z morja; 20.00 Mestece Peyton, ser. film; 21.00 TV dnevnik; 21.35 S pesmijo in plesom, am. film; 23.25 Davek neodvisnosti; 23.50 Poročila;

SOBOTA, 21. avgusta
15.00 Bagvaerd; Evropsko prvenstvo v veslanju; 19.15 Obzorik; 19.30 Z ansambliom Borisa Terglava; 19.55 Bratovščina sin njegaleba; 21.00 TV dnevnik; 21.35 A. P. Čehov; Medved; 21.50 Svet otokov in atolov; 22.30 Maščevalci, ser. film; 23.20 Poročila;

GORIŠKI DNEVNIK

NA PODROČJU TRŽIČA IN RONK

Starši, vpišite svoje otroke za obisk šole v Doberdolu

Zavodi v Gorici omogočajo tudi obisk slovenskih srednjih šol

Kot znano je bila prejšnji mesec v poriskem pokrajinskem svetu zaključena debata o pravicah slovenske narodne manjšine in o njeni zaščiti s skupno resolucijo, v kateri so bili odobreni številni predlogi v tem smislu. V zvezi s temi predlogi je tržički župan Versace prejšnji teden stopil v stik z župani sosednjih občin tržičkega področja in ob tej priliki so razpravljali o prevozu otrok iz sosednjih občin, kjer živijo številne slovenske družine, v osnovno šolo v Doberdolu.

Kot znano sta bili pred leti slovenski osnovni šoli tudi v Tržiču in v Ronkah, ker sta bili v prvih povojnih letih še kar dobro obiskovani. Zaradi takratnih političnih razmer, ko so bile krajevne in državne oblasti vse prej kot naklonjene Slovincem, pa tudi zaradi brezbrzičnosti staršev in učnih moči, ki so takrat poučevali na teh dveh šolah, je število učencev na njih iz leta v leto padalo in končno so imele šolske oblasti pretezo, da so obe šoli zaprli.

Sedanja pripravljenost krajevnih oblasti, da vsaj deloma popravijo takrat storjena krivico in pa sprico dejstva, da danes ob odprti meji slovensčina iz dneva v dan pridobiva na veljavi, je treba izkoristiti zaenkrat tako, da slovenski starši iz Ronk, Tržiča, Staranona in drugih krajev vpišejo svoje otroke v slovensko šolo v Doberdolu. Otrokom bodo pristojne občinske oblasti omogočile brezplačen prevoz v šolo in nazaj, dokler ne bodo ponovno odprli slovenskih osnovnih šol povsod tam, kjer bo dovolj otrok zanje. Zato naj prizadejajo starši čimprej prijavit svoje otroke na svojem županstvu, kjer bodo že od torka dalje imeli potrebne tiskovine na razpolago.

Prepričani smo, da so vsi slovenski starši na tržičkem področju prišli do spoznanja, da je njihovim otrokom najbolj primerna in jih bo za življenje najbolj pripravila državna šola s slovenskim učnim jezikom, ker daje najboljšo podlago učenju na osnovi materinje jezika tudi za italijansko in vse druge predmete, ki se poučujejo na teh šolah.

Pa tudi nadaljevanje študija na slovenskih srednjih šolah v Gorici je olajšano, saj imamo za dijake iz bolj oddaljenih krajev vseh slovenskih zavodov, kjer je zanje pod ugodnimi pogoji zajamčena vsa oskrba in pomoč pri učenju.

Torej tudi v tem primeru velja resnica — slovenski otrok v slovensko šolo.

DOGODKI, KI SMO JIM BILI DOSLEJ POSVETILI PREMALO POZORNOSTI

Pritiski, grožnje in nasilje spremljajo delovanje pevškega društva «Rečan» v Hlodiču

Vedno več priznanj o obstoju naše manjšine v Beniciji ter pravice do kulturnega delovanja

Malokateri dogodki, ki se je zgodil na našem narodnostnem ozemlju, je tako razgibal vode kot prepoved pevskemu zboru «Rečan», da na praznik 1. avgusta poje slovenski. Vse demokratične stranke, vstevši vidensko federacijo KD, so obsodile omejevanje svobode slovenskega petja. Tudi pokrajinski odbor za turizem v Vidmu Specogna (KD) je nekaj dni kasneje dejal, da se mora razširiti področje svobode in kulture, da se nihče ne bo čutil na kakršen koli način omejenega ali da se mu onemogoča poglobljanje kulture in tradicije ter tistih kulturnih dejavnosti, ki bogatijo omikano tradicijo našega ljudstva.

Tudi čedadska sekcija ANA (Vsestrazna zveza alincev), ki je neposredno odgovorna za incident, je objavila svoje dolgo sporočilo ter ga poslala cel vrsti organizacij, listoma itd. Če izvzemamo navajanje njihove verzije dogodkov, ki sprisno nastopa na društvo «Rečan» povsem zbledijo, je važna skozi zobe izrečena trditev, da slovenska manjšina v Beniciji živi (čeprav je po čustvih zelo "manjšina"). Upamo da bo ANA, ki se obvezuje nadaljevati tradicije alincev brez političnih ciljev in direktiv upoštevala to vedno bolj priznano realnost.

Tudi društvo «Rečan», župnik iz Ljes in kaplan, vsi so poslali kakšno pismo, da je bil zbor na prireditvi povabljen in da je imel pravico nastopati. Društvo «Rečan» je hkrati zahtevalo sprejem pri predsedniku Berzantiju in Ribeziju ter pri videnskem prefetu, da jih seznanj z grobim kršenjem ustavne pravice.

Da bi bost razumeli, zakaj so nekateri znani trikotaristi izvršili pritisk na pevski zbor ter ga skušali prisiliti, da ne bi pel v slovensčini na prazniku, ni dovolj, če pozna vse dolgoletne teroristične in ustrovalne metode; dogodek osvetluje tudi cela vrsta ustnih in pismenih groženj na vodilne člane društva Rečan, ki trajajo toliko časa kot deluje društvo.

Od ustanovitve društva dalje so bili karabinjerji vedno prisotni na vseh njihovih prireditvah, na vajah pevškega zbora ter so se podrobno zanimali za njegovo delovanje. Na pol v šali, napol zares so jim menda ob neki priliki skušali dopovedati, da «jih bodo peljali v zapor». Nekateri ljudje so obletavali člane ter jih odvračali od zbora, ker da mu ni samo za petje, ampak da hoče «sveljaviti slovenski jezik». Nekemu očetu so zagrozili z odvzemom občnice, če bo sin še sodeloval v zboru. Pritiskali so na župnika, naj razpusti zbor, ker «razdvaja župnijo».

Z lanskost pastoralko ter nastopi v Trstu in Gorici se je društvo še bolj utrnilo, kar je vilo vodilno društva in pevcem novih moči in za vest, da vztrajajo pri svojem namenu in plemenitem delu, da v skladu s svojim statutom ohranja tradicije prebivalstva, med katere sodi tudi uporaba slovenskega jezika.

Po izrednem uspehu prvega festivala beneško-slovenske popevke v Hlodiču so naslednje nedelje pripravili v Hlodiču nov praznik, na katerega so povabili «Rečana». Kaj vsega niso storili, da bi na tej prireditvi ne bilo ne duha ne sluha o slovenski besedi. Poslužili so se predvsem groženj kot edinega preprečevalnega sredstva. Strgali so lepak v vasi, ki je imel samo ta «greh» da je vseboval besedo «Rečan». Predsednika društva so obiskali ljudje iz čedada in menda tudi z Gorške ter ga nekaj ur (zaman!) nagovarjali, naj zbor ne nastopi. Na sami prireditvi je bilo slišati izjave «Qui si canta solo in italiano», ali kar je še huje «Rin-grazia, che non sei ancora in carcere». Zakaj? Zato, ker se zaveda svojega slovenskega porenja?

Visek pritiska je anonimno pismo, naslovljeno na lastnika hiše, v katerem ga pozivajo, naj on ali duhovnik strgajo manifest z zida, če ne bodo to storili sami. «Dovolimo si vas opozoriti, da se tokrat ne šlimo, čas je da končate!» Skoraj tri leta, odkar je društvo

OBČINSKI SVET O PROBLEMU IACP

SVETOVALCI IMAJO PRAVICO IN DOLŽNOST RAZPRAVLJATI O VSEH JAVNIH PROBLEMNIH

Za resolucijo v tem smislu so glasovali vsi razen dveh pripadnikov MSI, ki bi hotela nadaljevati sodno razpravo v zadevi IACP

Napovedi tistih, ki so menili, da je bila s sporazumom med vodstvom Ustanove za ljudske hiše (IACP) in 3 občinski svetovalci za poravnavo po posredovanju župana Martine zaključena, se niso uresničile. Na zadnji seji občinskega sveta v petek zvečer so namreč predstavniki PSDI in Manzini od PRI predložili o tej zadevi predlog resolucije, odnosno interpelacijo, okrog katerih se je razvila štiriurna debata, med katero so bile predložene še tri resolucije od strani PSDI, PSI - KD in KPI - PSIUP vse o problemu IACP in ljudskih hiš na splošno.

Dolga debata se je zaključila s tem, da so se po posvetu načelnikov svetovalskih skupin zedinili za novo skupno resolucijo. Pri glasovanju so se zanj izrekli svetovalci vseh skupin z izjemo fašistov (MSI), ki so glasovali proti njej ker so menili, da bi bilo treba vso zadevo IACP razčistiti pred sodiščem.

Odobrena resolucija, ki sta jo predložila svetovalca Sanzin (PSI) in Pagura (KD) in kateri so potem dodali nekatere popravke odnošno dopolnila, jemlje na znanje tožeč spoznanje in umaknitev dobe proti tem občinskim svetovalcem od strani vodstva IACP ter

poudarja pravico in dolžnost občinskih svetovalcov da diskutirajo svobodno in neovirano o vseh problemih, ki zadevajo interese obččanov in da izkazuje o njih svoje mnenje in oceno. Pri tem morajo upoštevati koristi občanov in zlasti delavskega sloja.

Občinski svet, je rečeno v resoluciji, poudarja veljavnost demokratičnega nadzorstva v javnih problemih s posebnim ozirom na Ustanovo IACP ter bo treba v občinskem svetu še razpravljati o pomankljivostih in ljudskih gradnjah na področju gorških občin, ker mora biti to nujna postavka pogumne stanovanjske politike.

Iz tega razloga ponovno poudarja potrebo, da mora občinski svet temeljito preučiti stanovanjski problem tako v državnem kakor tudi v krajevnem merilu.

Debatu je otvoril svetovalac Zuccalli v imenu PSDI in predlagal naj bi preklicali dovoljenje občinske uprave z dne 19. julija za gradnjo novega sedeža IACP na Korzu Italia. S tem v zvezi je dejal, da bo taka operacija stala 300 milijonov lir, da bodo z njo pridobili samo pet novih stanovanj in da IACP ne potrebuje novih uradov ker ne bodo v korist upravičenem ljudskih stanovanj.

Bilo je že preko 23. ure, ko so z glasovanjem o skupni resoluciji zaključili debato o tem problemu. Za resolucijo so glasovali, kot rečeno, vsi prisotni svetovalci razen dveh pripadnikov MSI. Pri nadaljevanju seje so odobrili še nekaj

Trgovine za veliki smaren

Pokrajinska zveza trgovcev sporoča, da bo za praznik velikega smaren na veljati za trgovine na Gorškem naslednji urnik:

Danes, 15. avgusta: vse trgovine bodo ves dan zaprte.

Jutri, 16. avgusta: trgovine bodo ves dan zaprte z izjemo pekarn in mlekar, ki bodo dopolnile odprte zaradi razdelitve kruha in mleka.

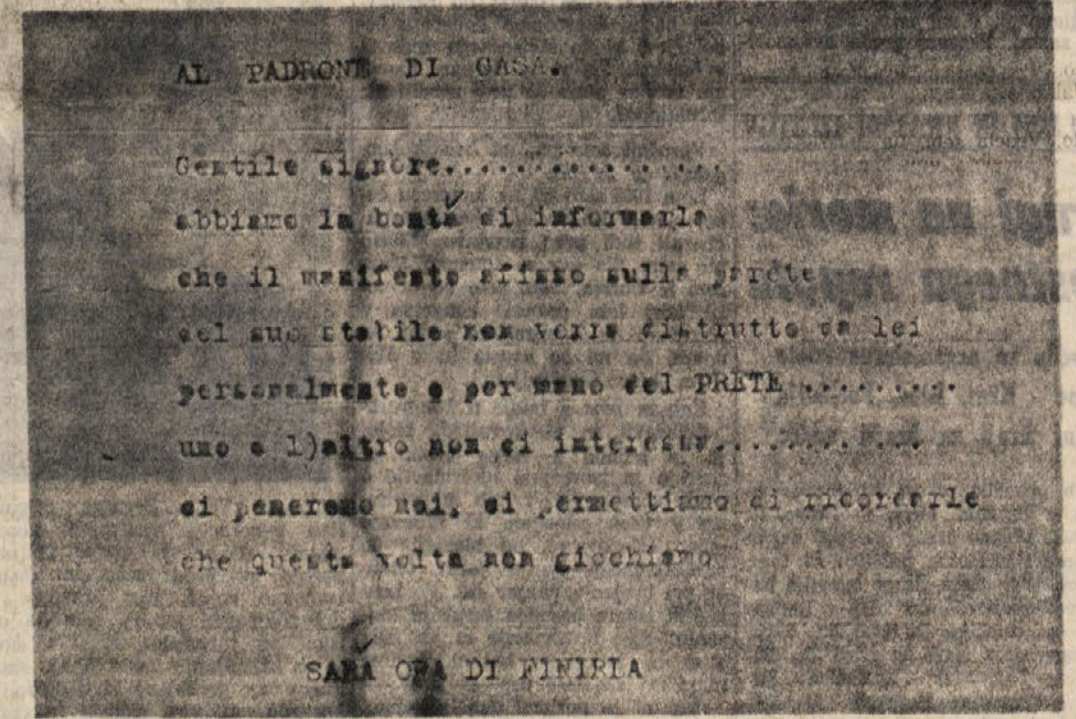
Občinska podjetja v Gorici bodo jutri, 16. avgusta zaprta zaradi poletne. Urad za priobito in oni za okvare pa bosta obratovala normalno in tudi mestni avtobusi bodo vožili normalno.

Referendum za odpravo fašističnih zakonov

Zbiranje podpisov za odpravo fašističnih zakonov v italijanskem zakoniku se sedaj vrši ne samo v Gorici (ob sobotah in ponedeljkih na županstvu) ampak tudi po poddeželskih občinah. V Sovodnjah je podpisovanje vsak ponedeljek od 11.30 do 13.30 na županstvu za vse vasi te občine. Tudi v Ronkah, Tržiču, Krminu in Doberdolu je še v teku podpisovanje. V številnih bodo uredili podpisovanje v nekaj dneh.

NAROČITE SE NA Primorski dnevnik!

SARÀ ORA DI FINIRLA...

DOKAZ NADUTOSTI PRIMITIVCEV: fotokopija anonimnega pisma z zahtevo po odstranitvi manifesta z napisom «Rečan».

Trije ranjeni

na šagri v Podturnu

Prejšnji večer, nekaj po 20. uri so pripeljali v splošno bolnišnico v Gorici 19-letnega Aniella Afosana, ki so mu zdravnik ugotovili rano na bradi ter mu nutili prvo pomoč. Okreval bo v 2 dneh. Za dvajset dni so pridržali na zdravljenju 20-letnega Giovannija Abbate, ki je ranjen na desni nogi in na prsnem košu ter ima pretes možganov. Za tri dni pa bo ostal v bolnišnici 20-letni Bartolomeo Cavallaro zaradi pretresa nožganov. Vsi trije so iz južnih krajev ter služijo vojaški rok v Gorici ter so bili tisti večer na zabavi na šagri v Podturnu, kjer so bili zapleteni v neki spor ter so dobili navedene poškodbe.

VESTI IZ PODGORE

Še eno leto čakanja za prehod čez mostiček

Pretveza za odložitve je tokrat napeljava vodovoda

«Nekoč pred davnimi leti...» tako bi lahko začeli kakor v pravljici zgodbo, ali bolje že zgodovino popraviljanja mostička ki veže preko Soče Strazice in Podgore.

Potem ko so podli star leseni most, ki je bil popolnoma dotrajan, so občinski mošje v Gorici leta 1960, ko je županovale še dr. Bernardis postavili postavitvi nov mostiček iz železobetona; takrat so napravili proračun za okrog 15 milijonov lir takratne vrednosti in ga v doglednem času tudi uresničili. Izkazalo pa se je, da novi most ni kos spomladanskim in jesenskim poplavam. Ko so narasli Sočni valovi že dobera oglodali njegove temelje in ogrozili varnost pešcev, je občinska uprava sklenila most obnoviti, ga okrepiti in razširiti, da bi šla lahko preko njega tudi lažja motorna vozila.

Zadaj teče že drugo leto, odkar je gradnjo prevzelo podjetje SO.ČE.CO iz Milana pod strokovnim nadzorstvom občinskega tehničnega urada. Dela naj bi bila zaključena v manj kot enem letu; pod eno ali drugo pretvezo pa so termin odložili in se spomladi je bilo rečeno, da bodo mostiček uposobili za promet priložnega

Ob drugi številki nove revije «Dan»

njem, ki gre Nakrstu, se postav-
lja vprašanje, kdaj bodo prišli na
tla vsi tisti, ki niso še nikoli
li bili izrečeni, ciprav inčine
maršalske poveljate. Te mora »Dnev-
ni časopis« odločiti in s tem se bo
bistveno približil razpoloženju in
miselnosti svojega žiljelniskega
prostora.

Glavni del vsebine sestavljajo
se Tavčarjev spisi Ignacij Ključar
zanimiv prikaz jamarstva, nekam-
poseben oris izbiže imen pri nas v
preteklosti in kratek, morda pre-
kratek članek o znanstveni fanta-
stiki.

Prvi trije članki tvorijo že po-
lovico revije, so pa zelo primer-
no razmaknjeni in med njimi se
vrstijo krajsi sestavi, glosa, no-
va rubrika »GLOBUS«, ki sklad-
no dopolnjuje celoto. Dodanih je
bilo nekaj napovedanih zabav in
najboljšeje od teh je »Zanimi-
vosti iz znanosti«. Toda rubrika bi
bila bolj učinkovita, ko bi glavn-
no naloge posredovanja novih po-
mov opravljale predusmi slike,

brez njih izpadajo argumenti preveč tuje.

Vabilo za čim širše sodelovanje je še vedno v glavnem programsko in se ni uresničilo v konkretnější akciji. Morda je druga številka še vedno prerana za tak poseg, a tudi predolgo se s tem ne sme odlašati.

Pavel Stranj

ZAČELO SE JE TA

Potrp

samora.

Ni obiskal

Že dolgo preden mi je prišla v roke Vorančeva zbirka novel »Samorastniki«, v kateri nam je ta mojster peresa tako slikovito prikazal smisel tega lepega slovenskega izraza, mi ga je še kot mladenčuk študentu zelo nazorno obrazložil. Stari časi tam nekje na Istri. Nazorini mi je naravnost prikazal kega sušnega poletja. Ko so izpod vsakega grma krompirja izkopali le za pešično dve kot ore; drug nega krompirja, kaj je samorastnik, izpod katerega je izkopal dobre pol košare debelih krompirjev vih gomoljev. Še danes se spominjam njegove razlage: »Vidiš, nihče ga ni vsadil, pač pa se je vsadil sam. Nihče mu ni gnojil, niti ga ni opelil ali okopal. Ne, sam zase je rasel, sam zase in od sebe in imel pri tem srečo, da se je vsadil v bolj svežo zemljo, črpano zemljo. In tudi bolj na samem, da mu nobena sosedna rastlina ni delala napote, da mu ni odziral še tisto malo vlage, ker

ALA V MAKEDON zvilo, raz esničnega

nju komornega orkestra »Bukarešta« je zbor madrigalistov dal v okviru »Ohridskega poletja« kar štiri koncerte del starih in klasičnih mojstrov, pa tudi nekaj del sodobnih romunskih avtorjev, med katerimi sta bila tudi Constantinescu in Nicolaeu.

Zbor madrigalistov iz Bukarešte tokrat ni prof. nastopil v Ohridu. Tudi orkester iz romunske prestonice prihaja skumno z madrigalisti na to prireditelju ki je menda že obvezna točka na vsakoltnem programu teh dveh znanstvenih glasbenih ansamblov. Da ta dva ansambla veliko pripomorete ki visoki kakovosti celotnega »Ohridskega poletja«, ni treba posebej poudarjati, kajti ansambla sta znana na kot visoko kakovostna, za kar jamčita n. pr. umetniški vodja ansambla Marin Constantin in slovi ti violinist Jon Voicu.

Za Romune, prvenstvo za romunske madrigaliste je značilno tudi to, da se na njihovem koncertu ne napaseta le ušesa, in srce, pač pa tudi oko. Zbor madrigalistov namreč sestavlja kakih ducletov v starinske obleke, to so dobri izvedci glasbenih, katerim so ti pevski moštri posvetili svoje vmetniško izžibanje.

Veliko gostov letošnjega »Ohrid-

Kengiro Azuma — MU-S 464 (kamen)

***Priroda zahteva
da ji vrnemo vse
kar smo ji vzeli***

sprejel dokončane umetnine. Kot jih je sprejel pred letom in še prej.

Vsak umetnik govori svoj zik in v svojem jeziku. In vsaki si prizadeva, da bi ustvaril nobolje, da bi v novo stvaritev vložil svoj največji moztin izraz, da bi namreč postal v tem delu trajno prisoten.

Kamnolom, iz katerega je bil vzet kamen, je star, še iz rimskih časov izhaja. In v dolgih stoletjih in tisočletjih so iz tega kamnoloma odvažali vedno nove in nove bloke za nove in nove stvaritve. In danes predstavlja ta kamnolom priručno scenografijo za močne oblike, za močne izrazne sklope. Stene, velike stene, ki jih je drobila človeška ro-

Stene so lepe, fantastično rezane. In takšne so morale ostati, kajti sicer bi tudi blok, ki smo ga iz stene iztrgali, ne bil lep.

***Potrpežljiv, skromen a vztrajen
samorastniški umetnik Primožič***

Primožič na eni izmed svojih 22 dosedanjih osebnih razstav

je le letos sploh ni bilo. Od tod je pol košare krompirja izpod enega grama, kolikor ga na obdelani ni bilo, ne pa nakopile letos v celem razvozu.

Upam, da mi tržaski slikar, od katerem nameravam nekaj zabeležiti, ne bo zameril, če povzamem, kaj zujem s tem, danes že tako daljnem spominu in s tako preprostostjo primerjavo. Pravzaprav sem celo prepričan, da mi ne bo zameril, saj ga sam poznam in ga vsi, ki ga poznamo, poznamo kot dobrega, poštenega in iskrenega človeka, hkrati pa tudi sam ve, da vse to beležimo z vso dobrodušno iskrenostjo, kar je prepromeno.

Zares Emil Primožič, ki so ga nekoli pred nekaj desetletji preimenovali v Primojsija, je samostanski, samorastnik v najbolj domeni, vstreskanih in tudi plemenitih časih, v časih, ko sam sem se lotil svoje ustvarjalnosti, sam brez siceršnje tuje pomoči se ubadal in se še ubadal z njegovi

snovami, z risbo in barvo, s per-
spektivo in kompozicijo in vsem
drugim, kar umetnost od ustvarjal-
ca zahteva. Nihče mu ni rekel
da se to napravi tako in tisto dru-
gače, nihče ga ni podprl, niti po-
tolžil, ko je ob kakem neuspehu
rečimoraje ob mnogih neuspehih
obupaval, kot tudi ni bil nihče z
njim, ko se je kdaj pa kdaj ob
kakem uspehu veselil, nihče ni bi-

pa le dela in dela, stalno in ne
utrudno snuje in ustvarja. Kot ved-
no, hudo dolgo, do skoro let, ko
ni pomnilni zbirčika, le preme-
ni celo ne kratko oddaja. Tudi
v teh vročih dneh, ko si je me-
siksko privoščil krajsi ali daljši
dih, ko so mnogi pobegnili pre-
mestno zatohlostjo v hribe ali na
morsko obalo, se njegov delovni
dan nadaljuje, tako večeraj, kot da-
nes, kot bo tudi jutri, skratka kot
vedno, kot že toliko let, kajti Pri-
možič ve, da ga bo, da ga mor-
le trdo delo pripeljati do uspeha.

In sepohev, vsaj nekaj, je Pri-
možič vendarle zabeležil. Žal le
zadnje mese, za šele tedaj, ko je
v svoje potovanje vložil vse svoje
Emil Primožič, ki blizu 50 let
tom in šele v zadnjih letih ga
začenjajo resnično spoznavati in
postaveti, z umetnostjo pa se je
začel ukvarjati že zdavnaj, zdavnaj
naj, ko je še hodil v osnovno šolo
Doma, na Judovcu je iz gline «me-
si» mozičke in druge kince, igra-
se je pač. In njegova še otroško
igra je — ko izražala težnjo do
umetnosti. S tem svojim «kiparje-
njem» je nadaljeval vse do svojih
let ali 16, leta. V šoli pa je
risal in iz tega tedaj doživljal
prva priznanja, ker je skoraj vedno
odnesel kako nagrado in vsa
arčen prinašal domov prve nagrade
pastelne barve, ki jih je dobil ko-
najboljši risar v razredu.

svetovne vojne, ko se je v njem
umetniški čut, ali holer klje.
glasl z vso silo. Res je, poiskatelj
je bilo trdno sloves, kajti le služ
ba je prenela krut, toda v letih
1948 in 1949 se je lotil umetni
ka življenja bolj intenzivno. Dela
in ustvarjal je s tolikšno vnemo
da je že leta 1950 prešil za občin
sko galerijo, kjer bi bil raz
stavil svoje povprečje. Toda ob
činsko galerijo so mu prvič odor
li šele obnihli 15 let pozneje. Ko
mai leta 1968 je namreč muzeu

F. U.

(Nadaljevanje na 6. strani)

tu. V tem okolju je avstrijski kipar zanezanek Karl Prantl organiziral prvi mednarodni simpozij kiparjev. K temu ga je navedla ideja, ki se mu je porodila leto prej, ko je na kraju samem klesal nekó naróčeno umetnino. Tedaj se mu je porodila misel, da mora umetnik otniti prirodo od Karja, ki je iztrgal. Seže tedaj bo umetnik ohranila svojo trajno vrednost. In na osnovi teh misli si je zazel, zbrati na tem kraju čimve kiparjev z vseh koncev sveta, da bi jih poskusili ziniti in ustvarjati skupnem medsebojnem delu. In, ob medsebojnem upoštevanju in ob spoštovanju stila in sloga vsakega posameznika. Ničda na more pobegniti iz svojega časa, ki se izraža v vsakem delu. Tu moramo le izpolniti to, kar nam je poklonila priroda. Vse to nam je zmoremo. Oblika, forma ni nič drugega kot miselno oženie časa in prostora, v katerem smo se v določenem trenutku znašli. In tu v tem miljeju in ob takšnih mislih se je rodil simpozij, kakršnih je danes na svetu veliko in vsak ima svoje lastno programsko in miselno obliko, v smislu tistih pač, ki so si jih zamislili, v smislu okolja, v katerem so nastali. Simpozije imamo danes širani Evrope in Amerike, v Kanadi in Izraelu, na Japonskem in tudi drugod. V Jugoslavijo je misel o tovrstni umetniški manifestaciji prinesel piranski umetnik Lenassi, ki je dal zamisel za znano »Formo vivo« le kilometer od Portoroca. Danes pa imamo podobne »forme vive« se v Kostanjevici na Dolenjskem, kjer se umetniki iz vseh koncev sveta preizkušajo v lesu, nadalje imamo »formo vivo«, kjer se umetniki preizkušajo v železu. Ta je nekje na Koroskem v gornji Sloveniji. V Srbiji imamo »formo vivo« tudi v kamnu in trenutno se ne spomnim, kje, imamo tudi »formo vivo«, kjer smo osorno izrazilo stila železo in betona.

Kiparji, pa naj bodo s tega ali onega konca sveta, zapuščajo v vročih poletnih dneh svoje domove in ateljeje in mnogi se odpočijo tudi letnemu odmiku, da se zadovoljijo na tej ali oni skupni stvarjalni akciji, ki jih vedno večinoma zasledimo še povsod, na Češkem, na Poljskem, v Nemčiji in drugod. Kiparji prihajajo sem na razne akcije celo iz daleč Amerike.

Na Hrvaškem sta prvi simpoziji organizirala Ileana Kozarić iz Zagreba in Milena Lah, ki tudi živi v Zagrebu, čeprav je po rodu Tržičanka. Z njima je soorganizator deloval Milančan Antonio Paradiso. Kako pridobiva na svoji veljavi tvorsten način delovanja, nam kaže numberski simpozij, za katerega se je prijavilo kar 300 kiparjev, sprejetih pa jih je bilo le trideset.

Se in še bi govorili o femi, da bi vsaj približno prikazali pomembnost kiparskih simpozijev, iz katerih se rojevajo lepi in vedno bolj bogati parki, polni večjih in manjših umotvorov: parki, kakršni je na primer »forma viva« pri Portoržu ali oni pri Kostanjevici, da ne govorimo o drugih še bogatejših in bolj razvitih, ki jih je po svetu vedno več.

V kamnolomu, ki smo ga v začetku omenili in sicer v kamnolomu, kjer je mednarodni simpozij kiparjev-kamnarjev v Sveti Margareti pri Dunaju, delajo letos sivioti Kengiro Azuma, ki je prisel iz daljne Japonske, Heinz Pistol, ki je zelo znan nemški likovnik, tu je Ana Marija Kupper, ki je doma iz Seice, tu je Alojz Mandl, domačin Avstrijec, tu sta dva Jugoslavovala, mladi kipar Ratko Petrić in zagrebška umetnica Milena Lah, tržaška rojkinca, ki že dolgo let živi in ustvarja v hrvaškem glavnem mestu in le redko kdaj obišče svoje rojstno mesto.

M.L.S.

skoga poljeta" je z nestranstvom pričakoval virtuosno Viktorio Fostakovo. Žal pa je morala svoj prihod odpraviti, dobila pa je primerno nadomestilo, kajti za Fostakovo je vsej naglici priprovalov mladji sovjetski pianist Nikola Petrov. Ne glede na to, da je Nikola Petrov sam po sebi velik mojster, je posredno tudi dokaz izrednih sposobnosti sovjetskih glasbenih pedagogov, ki iz leta v leto ali vsaj iz generacije v generaciji dajajo svetu, vsemu svetu, vedno nove in nove mojstre, velike umetnike.

Nikolaj Petrov je imel na programu dve sonati. Najprej je izvajal Schubertovo Sonato v B-duru, po krajšem odmoru pa je prišla na vrsto prva tako Sonata v B-duru Sergeja Prokofjeva. Kdor ne je kdajkoli srečal s temi deli, ve, da sta to skladbi, ki tu nikoli redko srečujemo na koncertih. Nikolaj Petrov pa je kljub svojim mladim letom mojster, ki se ne razvelja s cenitimi publiki, pač ne tudi on, podobno kot Richter, išče in išče, Petrov ne misli, da bi ne oni šli ker vse kaže, da bo sam dal svoj klavirski umetnosti okežni točati. In če smo kdaj pa kdaj občustovali Schuberta in Prokofjeva, nismo P. C.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Primožič: Motiv iz

ob niem, da bi mogel Primožič z njim deliti svojo pa čeprav trenutno srečo. Sam samcat je vse do pred nedavnim vse do pred nekaj meseci rasel in se razvijal, se prebiral v nova spoznanja tam gori na Judovcu, na svojem staršem domu na robu mesta, celo na robu predmestne Kolonkovca.

Pred nedavnim, še ni pol leta tega, je svojo delavnico prenesel v mesto, v strožno urejeno mesto, kjer smo ga pred dnevi obiskali. Njegov mali studio je poln in prepoln novih, najnovejših na tudi ne tako novih stvaritev del ošč, ki čakajo na enega njegovih bližnjih javnih nastopov na prihodnjem razstavo, ki bo, kot kaže, v zgodnji jeseni.

Sicer pa se umetnik še ne pripravlja na prihodnjo razstavo, pač

Boljunca (otje)

Sledilo je nato večletno risanje, toda ne pod večjim vodstvom kakšnega mojstra. Mladi Emil je risal – za zabavo. In to vse do leta 1948, to se pravi do konca druge svetovne vojne, ko se je v njem umetniški čut, ali boljše klic, oglašil z vso silo. Res je, poiskati je bilo treba službe, kajti le služba je prinesla kruh, toda v letih 1948 in 1949 se je lotil umetniškega življenja bolj intenzivno. Delal in ustvarjal je s tolikšno vnemo da je že leta 1950 prešel za občin- sko galerijo, kjer bi bil rad az- stavil svoje prvorojence. Toda nih- činsko galerijo so mu prvič odor- li šele obnihlin 15 let pozneje. Ko- mai leta 1966 je namreč mogel

F. U.

(Nadaljevanje na 6. strani)

rodu Tržakancu. Z njima je so-
ledoval Milčanec Antonio Para-
diso. Kako pridobiva na svoji
veljavni tovrstni način delovanja,
nam kaže numberski simpozij,
na katerega se je prijavilo kar
300 kiparjev, sprejetih pa jih je
bilo le trideset.

Se in še bi gorovilo o tem, da
bi vsaj približno prikazali po-
membnost kiparskih simpozijev,
iz katerih se rojevajo lepi in
vedno bolj bogati parki, polni
pečij in manjših umotvorov: par-
ki, kakršni je na primer »forma
viva« pri Portorču ali oni pri
Kostanjevici, da ne govorimo o
drugih še bogatejših in bolj razvi-
tih, ki jih je po svetu vedno več.

V kamnolomu, ki smo ga v za-
četku omenili in sicer v kamno-
lomu, kjer je mednarodni sim-
pozij kiparjev-kamnarjev v Sve-
ti Margareti pri Dunaju, delajo
leto stotiti Kengiro Azuma, ki
je iz Japonske, in daljne Japonske
Heinz Pistol, ki je zelo znan
nemški likovnik, tu je tudi Mari-
ja Kupper, ki je doma iz Avstri-
ce, tu je Alojz Mandl, domačin
Avstrije, tu sta dva Jugoslavo-
vca, mladi kipar Ratko Petrić
in zagrebška umetnica Milena
Lah, tržaška rojkinja, ki že
dolgo let živi in ustvarja v hrva-
škem glavnem mestu in le redko
kako obišče svoje rojstno mesto.

M.L.S.

